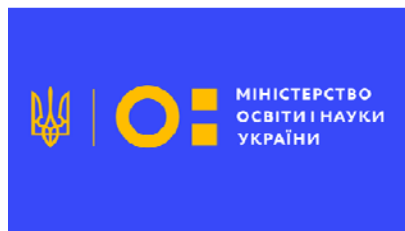

Міністерство освіти і науки України
Запорізька обласна рада
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Одеський національний технологічний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро
Український державний університет науки і технологій, м. Дніпро
Харківський національний економічний університет імені Семена
Кузнеця Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Алматинський технологічний університет, м. Алмати, Республіка Казахстан
Асоціація UCM-Italy (Спілка кулінарів Середземномор'я), Італійська Республіка
Туристичний інформаційний центр, м. Запоріжжя
ConsulTravelService, Туреччина
Готель «Інтурист», м. Запоріжжя

CONSUL
TRAVEL SERVICE

ATU
ALMATY
TECHNOLOGICAL
UNIVERSITY

★★★★★
Intouristho
tel

Unione
Cuochi
del Mediterraneo
U.C.M.
Italy
associazione

«СВІТОВІ ДОСЯГНЕННЯ І СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА
ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА»

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції
(Запоріжжя, 14-15 листопада 2024 р.)

Запоріжжя, 2024

Міністерство освіти і науки України
Запорізька обласна рада
Національний університет «Запорізька політехніка»
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Одеський національний технологічний університет
Полтавський університет економіки і торгівлі
Університет імені Альфреда Нобеля, м. Дніпро
Український державний університет науки і технологій, м. Дніпро
Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Харківський національний університет міського господарства імені О.М. Бекетова
Алматинський технологічний університет, м. Алмати, Республіка Казахстан
Асоціація UCM-Italy (Спілка кулінарів Середземномор'я), Італійська Республіка
Туристичний інформаційний центр, м. Запоріжжя
Consul Travel Service, Туреччина
Готель «Інтурист», м. Запоріжжя

«СВІТОВІ ДОСЯГНЕННЯ І СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ ТА ГОТЕЛЬНО-РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА»

МАТЕРІАЛИ

III Міжнародної науково-практичної конференції
(Запоріжжя, 14–15 листопада 2024 р.)

Запоріжжя, 2024

УДК 338.48
С24

Рекомендовано до видання Вченою радою
Національного університету «Запорізька політехніка»
(протокол №4 від 26.11.2024 р.)

Редакційна колегія:

Зайцева Валентина Миколаївна – кандидат педагогічних наук, професор, завідувач кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу НУ «Запорізька політехніка»;

Віндюк Андрій Валерійович – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу НУ «Запорізька політехніка»;

Гурова Дар'я Дмитрівна – кандидат географічних наук, доцент, доцент кафедри туристичного, готельного та ресторанного бізнесу НУ «Запорізька політехніка».

С24 **Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства:** матеріали III Міжнародної науково-практичної конференції, м. Запоріжжя, 14-15 листопада 2024 р. : колектив авторів ; за заг. ред. проф. В.М. Зайцевої ; [Електронний ресурс] Електрон. дані. Запоріжжя : НУ «Запорізька політехніка», 2024. 1 електрон. опт. диск (DVD-ROM); 12 см. Назва з тит. екрана. 932 с.

ISBN 978-617-529-480-2

У збірці представлені матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства», яка проводилася кафедрою туристичного, готельного та ресторанного бізнесу Національного університету «Запорізька політехніка». В них відображені сучасний стан, тенденції й перспективи розвитку туризму, рекреації та готельно-ресторанного господарства; актуальні проблеми туризму, рекреації та готельно-ресторанного бізнесу України під час воєнного стану; економічні, соціально-психологічні, організаційно-правові аспекти розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства.

Призначено для наукових, науково-педагогічних працівників, фахівців з туризму, готельно-ресторанної справи та економіки, студентів, аспірантів.

ISBN 978-617-529-480-2

Національний університет
«Запорізька політехніка», 2024

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. «ТУРИЗМ І РЕКРЕАЦІЯ»

Азарчік І. В., Зайцева В. М. СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ТУРИСТИЧНОГО ПІДПРИЄМСТВА	21
Александров І. І., Цвілий С. М. СУЧАСНІ ОСОБЛИВОСТІ МАРКЕТИНГУ У СФЕРІ ТУРИЗМУ	24
Андрєєва А. О., Співак С. М. ВІРТУАЛЬНИЙ ТУРИЗМ В УМОВАХ РОСІЙСЬКО-УКРАЇНСЬКОЇ ВІЙНИ	27
Ахадов Р. А., Гресь-Євреїнова С. В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ВИННОГО ГАСТРОТУРИЗМУ	31
Базюк А. С., Віндюк А. В. ОСОБЛИВОСТІ РОЗРОБКИ ТА ПІДГОТОВКИ ЕКСКУРСІЇ	35
Бакало Н. В. ЕТИКА ДІЛОВИХ ВІДНОСИН У ТУРИЗМІ	38
Барран І. Г., Гресь-Євреїнова С. В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ТУРИЗМУ ФРАНЦІЇ У 2025 РОЦІ	42
Басюк Т. О., Онуфрійчук В. М. ВИКОРИСТАННЯ ВІРТУАЛЬНОЇ ТА ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ В ТУРИСТИЧНІЙ ІНДУСТРІЇ	45
Білоконь Д. Ю., Прокопенко Т. О. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІНДУСТРІЇ ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	50
Богдан Н. М., Мамунц Д. Н. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ МАРКЕТИНГОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	52
Богдан Н. М., Осовець О. Е. АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ НАДХОДЖЕНЬ ВІД ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ В РЕГІОНАЛЬНОМУ РОЗРІЗІ ПІД ЧАС ПОВНОМАСШТАБНОЇ ВІЙНИ	54
Болотюк Р. В., Моцеглов Ю. О., Яковишина М. С. КУЛЬТУРНО-ТУРИСТИЧНІ ХАКАТОНИ ЯК ІНСТРУМЕНТ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ХАКАТОНУ «ЗАМІКСУЙ ТУРИЗМ У ЗВ'ЯГЕЛІ»)	58
Бурмістрова Ю. Д., Шелеметьєва Т. В. ПІДХОДИ ДО РОЗРОБКИ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ	63
But I. , But T. THE IMPACT OF ECOLOGY ON TOURISM DURING THE WAR	67

Ковальський В. В., Гурова Д. Д. ЗАЛУЧЕННЯ СВІТОВИХ ТУРИСТІВ ДО СПОЛУЧЕНИХ ШТАТІВ АМЕРИКИ: ТЕНДЕНЦІЇ ТА СТРАТЕГІЇ	184
Коллегаєв М. Ю. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СПОРТИВНОМУ ТУРИЗМІ НА ТРЕТІЙ РІК ВІЙНИ	186
Колодич Ю. М., Федорчук Р. Ю. СКАНСЕНИ ЯК СКЛАДОВА ОДИНИЦЯ РЕКРЕАЦІЙНО – ТУРИСТИЧНИХ РЕСУРСІВ ЗАХІДНОГО РЕГІОНУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПСИХОЛОГІЧНИЙ СТАН ОСОБИСТОСТІ	190
Корнієнко К. А., Корнієнко О. М. ВІДНОВЛЕННЯ ГАЛУЗІ ГОСТИННОСТІ У ПОВОЄННИЙ ЧАС	194
Корнієнко О. М. ПРОБЛЕМИ ВЗАЄМОДІЇ ТУРОПЕРАТОРІВ ТА ТУРАГЕНТІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО ЧАСУ В УКРАЇНИ	198
Коровін О. П., Шелеметьєва Т. В. РЕГІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ ТУРИСТИЧНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ЦЕНТРІВ	201
Королюк С. Р., Малюта Л. Я. ІНКЛЮЗІЯ ЯК ОДИН ІЗ МЕХАНІЗМІВ ВІДНОВЛЕННЯ ВНУТРІШНЬОГО ТУРИЗМУ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	205
Косенко С. А., Зацепіна Н. О. ОСОБЛИВОСТІ ГАСТРОНОМІЧНОГО ТУРИЗМУ ЯПОНІЇ	207
Косовська К. Р., Журба І. Є. РОЗВИТОК КУЛЬТУРНО-ПІЗНАВАЛЬНОГО ТУРИЗМУ В ХМЕЛЬНИЦЬКІЙ ОБЛАСТІ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	211
Костенко К. В., Ропало Г. М. РОЛЬ МОБІЛЬНИХ ДОДАТКІВ У РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ ПОСЛУГ	215
Крикунова А. О., Завадських Г. М. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕТНІЧНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	219
Кровко Г. В., Шелеметьєва Т. В. СТАЛИЙ ТУРИЗМ: СВІТОВІ ЕКОТРЕНДИ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ТУРИСТИЧНУ ГАЛУЗЬ	222
Кущ К. В., Жученко В. Г. ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ДОЗВІЛЛЄВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	227
Литвінов К. Ю., Прокопенко Т. О. СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗАСТОСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ТУРИСТИЧНІЙ СФЕРІ	231
Ліванов О. В., Шелеметьєва Т. В. ВНУТРІШНІЙ ТУРИЗМ УКРАЇНИ: ВИДИ, НАПРЯМКИ, СУЧАСНИЙ СТАН	234

2. Використання онлайн-туристичних агентів (ОТА): такі ОТА, як Tourism Exchange, USA, TripAdvisor або Viator, допомагають просувати напрямки США в усьому світі. Партнерство з цими платформами може покращити видимість і доступність для міжнародних мандрівників.

3. Рекламування в міжнародних виданнях: кооперативні рекламні програми через такі організації, як NYSTIA (Асоціація індустрії туризму штату Нью-Йорк) і Brand USA, роблять охоплення міжнародної аудиторії рентабельнішим.

4. Розвиток партнерства для більшого впливу: колективні зусилля дають кращі результати. Спільна робота з різними зацікавленими сторонами в індустрії туризму може посилити маркетингові зусилля та залучити більше іноземних відвідувачів.

Незважаючи на останні виклики, у сфері міжнародних подорожей до Сполучених Штатів є багато приводів для оптимізму. Доклавши спільних зусиль і використовуючи стратегічні маркетингові ініціативи, США можуть залишатися найкращим напрямком для туристів у всьому світі.

Список використаних джерел:

1. U.S. Department of Commerce, International Trade Administration, Manufacturing and Services, Office of Travel and Tourism Industries from the Bureau of Economic Analysis. URL : http://travel.trade.gov/outreachpages/data-table/International_Visitor_Spending.pdf (дата звернення: 08.10.2024 р.).

2. Revitalize U.S. Tourism: Unlocking the Power of International Travel. URL : <https://travelalliancepartnership.com/growth-of-international-travel-tourism-trends-in-the-united-states/> (дата звернення: 08.10.2024 р.).

3. U.S. Travel Association. URL : <http://www.ustravel.org/> (дата звернення: 08.10.2024 р.).

УДК 371.132:796.5

Коллегаєв М.Ю.

канд. пед. наук, доцент, КЗ «Хортицька Національна академія» м. Запоріжжя

ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЗМАГАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У СПОРТИВНОМУ ТУРИЗМІ НА ТРЕТІЙ РІК ВІЙНИ

Початок військової агресії 24 лютого 2022 року рф проти України величезною мірою змінив життя українців. Мільйони людей виїхали за межі країни або стали внутрішніми переселенцями. За кордоном досі залишається близько 6 мільйонів українців [1]. Водночас за два з половиною роки війни кількість внутрішніх переселенців зменшилася більш ніж удвічі та становить 3,67 мільйона, тоді як 4,39 млн. людей повернулися до свого звичного місця проживання [2]. Таким чином, можна припустити, що життя значної частини українців частково повернулося до колишніх побутових звичок та укладів.

Своєю чергою заняття спортивним туризмом, як традиційно популярна форма спорту та активного відпочинку в довоєнний час у дорослому та дитячо-юнацькому вікових сегментах, так само зазнала певних змін за роки війни. Залежно від географічного розташування регіонів та близькості їх до зон бойових дій, окупованих та деокупованих територій, а також територій, що піддаються ракетним атакам, склалися різні заборони та обмеження, введені як центральними органами, так і місцевими адміністративними та військовими владами на місцях.

Основні обмеження, що діють під час воєнного стану в центральних та західних регіонах України, пов'язані з туристичною діяльністю похідного типу були відображені у публікації на сайті Державного Агентства розвитку туризму від 7.07.2022. Крім того, у системі дитячо-юнацького туризму обмеження діяльності Центрів туризму учнівської молоді у період воєнного стану регулюється МОН України [3].

Аналіз соціальних мереж та особистий досвід скоєних походів у 2022 – 2023 років дає змогу зробити висновки, що у літні сезони 2022 – 2023 років найбільш затребуваними районами для активного відпочинку, у тому числі й

похідного типу, стали неприкордонні райони Карпат і малі річки Центральної та Західної України [3].

Проведене раніше нами вивчення адаптації змагальної діяльності у спортивному туризмі до умов воєнного часу дало змогу виокремити кілька часових етапів у 2022 – 2023 роках:

– перші півроку війни охарактеризувалися скасуванням змагань або проведенням їх в онлайн формі;

– наступні півроку війни проведення регіональних та Всеукраїнських першостей обмежувалося Закарпаттям та Івано-Франківщиною, а окремі місцеві змагання проводилися в закритих приміщеннях за обмеженого ліміту учасників;

– другий рік воєнного стану характерний збільшеним представництвом регіональних команд і розширенням географії проведення всеукраїнських змагань. При цьому, обласні першості, за винятком регіонів, що межують із зоною військових дій, проводилися в очній формі [4].

Нами було продовжено вивчення цього процесу в період: осінь 2023 – осінь 2024 років. У таблиці 1 наведено дані Чемпіонатів і Кубків України в 2022 – 2024 роках.

Таблиця 1

Всеукраїнські змагання зі спортивного туризму після 24 лютого 2022 р.

№	Дата проведення	Назва та рівень змагань	Вид туризму	Форма проведення	Місце проведення
1	Квітень-травень 2022	Всеукраїнські дистанційні змагання з в'язання вузлів	-	Дистанційна	Київ, УДУНПВ
2	21-22.06.22	Кубок України з пішохідного туризму	пішохідний	Онлайн	Київ, УДУНПВ
3	27.07. 22	Всеукраїнські змагання	пішохідний	Онлайн	Київ, УДУНПВ
4	6-10.09.22	Чемпіонат України серед юнаків	пішохідний	Очна	Закарпаття
5	6-10.09.22	Чемпіонат України серед юнаків	велосипедний	Очна	Закарпаття
6	16-18.09.22	Чемпіонат України серед юнаків (зв'язки)	пішохідний	Очна	Хмельницька
7	7-9.10.22	Кубок України	водний	Очна	Вінницька
8	21.10.22	Всеукраїнські змагання	велосипедний	Онлайн	Київ, УДУНПВ
9	21.02.23	Всеукраїнські змагання	водний	Онлайн	Київ, УДУНПВ
10	15-18.02.23	Кубок України з комбінованого спортивного туризму	комбінований	Очна	Київ
11	1-4.03.23	Чемпіонат України серед юнаків	лижний	Очна	І-Франківська
12	18-23.04.23	Чемпіонат України	водний	Очна	І-Франківська

13	8-11.06.23	Чемпіонат України	гірський	Очна	Львівська
14	14-18.06.23	Всеукраїнські змагання	велосипедний	Очна	Кіровоградська
15	29.06-3.07.23	Чемпіонат України	пішохідний	Очна	Вінницька
16	24-27.08.23	Чемпіонат України серед ветеранів	пішохідний	Очна	Київ
17	15-18.09.23	Чемпіонат України	комбінований	Очна	Київ
18	5-9.10.23	Чемпіонат України серед юнаків	водний	Очна	Вінницька
19	5-9.10.23	Чемпіонат України	водний	Очна	Вінницька
20	12-15.10.23	Чемпіонат України	пішохідний	Очна	Хмельницька
21	5-8.12.23	Кубок України	пішохідний	Очна, у приміщенні	Полтавська
22	29.04-5.05.24	Чемпіонат України	водний	Очна	І-Франківська
23	9-12. 05.24	Кубок України серед юнаків	велосипедний	Очна	Київ (Буча)
24	22-26.05.24	Чемпіонат України	гірський	Очна	Львівська
25	22-26.05.24	Чемпіонат України серед юнаків	гірський	Очна	Львівська
26	6-9.06.24	Кубок України	пішохідний	Очна	І-Франківська
27	27-30.06.24	Кубок України	водний	Очна	Чернівецька
28	27.06-1.07.24	Чемпіонат України	пішохідний	Очна	Хмельницька
29	11-15.07.24	Кубок України	водний	Очна	І-Франківська
30	20-28.07.24	Чемпіонат України серед юнаків	пішохідний	Очна	Закарпаття
31	25-28.08.24	Кубок України серед юнаків	велосипедний	Очна	Кропивницький
32	28.08-1.09.24	Чемпіонат України	гірський	Очна	І-Франківська
33	28.08-1.09.24	Чемпіонат України серед юнаків	гірський	Очна	І-Франківська
34	19-22.09.24	Чемпіонат України	пішохідний	Очна	Тернопільська
35	27-30.09.24	Кубок УДУНП	зі спортивного орієнтування	Очна	Київ, УДЦНПВ
36	2-6.10.24	Кубок України	водний	Очна	Вінницька
37	2-6.10.24	Чемпіонат України серед юнаків	водний	Очна	Вінницька

Висновки. Проведене дослідження засвідчило, що у період: осінь 2023 – осінь 2024 років значно збільшилася загальна кількість змагань з різних видів спортивного туризму як всеукраїнського, так і обласного рівня (у західних та центральних регіонах) [5]. При цьому загалом збільшилася частка очних дитячо-юнацьких змагань, зокрема й у прифронтових регіонах [6]. Крім того, Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді (УДЦНПВ) замість онлайн-режиму заходів перших півтора року війни, перейшов у режим проведення масових очних змагань [7]. Таким чином, можна констатувати, що до середини 2023 року завершився процес адаптації змагальної діяльності в спортивному туризмі до умов воєнного часу і останній рік спостерігається подальший системний розвиток цього сегмента, особливо в дитячо-юнацькому туризмі.

Список використаних джерел:

1. Павло Калашник Вдома краще? В Україну можуть не повернутись до 3,3 млн біженців, що коштуватиме 7% ВВП. Головні тези з демографічного звіту ЦЕС. 05 вересня 2023. Forbes. URL : <https://forbes.ua/money/bizhentsi-doslidzhennya-04092023-15788> (дата звернення: 20.10.2024)
2. В Україні налічується 3,67 млн внутрішніх переселенців — звідки й куди їхали найбільше. 11 жовтня 2024. Судово-юридична газета. URL : <https://sud.ua/uk/news/ukraine/312766-v-ukraine-naschityvaetsya-367-mln-vnutrennikh-pereselentsev-otkuda-i-kuda-bolshe-vsego-ekhali> (дата звернення: 20.10.2024)
3. Коллегаєв М. Ю. Активні подорожі похідного типу в Україні під час воєнного стану. Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства. Збірник тез доповідей Міжнародної науково-практичної конференції, 25 листопада 2022 р., м. Запоріжжя. 2022. С. 197-201.
4. Коллегаєв М. Ю. Адаптація змагальної діяльності у спортивному туризмі в Україні після півтора року війни. II Міжнародна науково-практична конференція «Світові досягнення і сучасні тенденції розвитку туризму та готельно-ресторанного господарства», 10 листопада 2023 р. м. Запоріжжя : Запорізька політехніка, 2023. С. 306-310.
5. Архів новин. Федерація Спортивного Туризму України. URL : <https://www.fstu.com.ua/archive/> (дата звернення: 20.10.2024)
6. Запорізький обласний центр туризму і краєзнавства, спорту та екскурсій учнівської молоді. URL : <http://centrturizmu.zp.ua/news/cat/11> (дата звернення: 20.10.2024)
7. Український державний центр національно-патріотичного виховання, краєзнавства і туризму учнівської молоді. URL : <https://patriotua.org/novyny/sport-novyny/> (дата звернення: 19.10.2024)

УДК 911.5

Колодич Ю.М.¹, Федорчук Р.Ю.²